

บทความวิจัย (ก.ค. - ธ.ค. 57)

ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

จิราภรณ์ ประเสริฐล้ำ; โรงเรียนวัดธาตุทอง, email: enjoy_7373@hotmail.com, โทร. 0867337373
อังศินันท์ อินทรกำแหง; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, email: ungsinun@gmail.com, โทร. 0891653520

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งด้านรวมและด้านย่อยด้วยตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 836 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 300 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบวัดประเภทมาตราประมินรวมค่า 6 ระดับ จำนวน 9 แบบวัด มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .804 ถึง .910 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านรวม ด้านสภาพทางจิต และด้านการเตรียมตัวสอบและพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียน และความสามารถในการจัดการความเครียดมีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสภาพทางจิตและด้านการเตรียมตัวสอบ 2) กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาได้ระหว่างร้อยละ 45.1 ถึง ร้อยละ 66.1 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความคาดหวังของผู้ปกครอง เจตคติที่ดีต่อการเรียนต่อสรุปได้ว่านักเรียนที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงในอาชีพ มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในด้านรวมและด้านย่อย ส่วนปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญด้านจิตลักษณะของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมคือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน และปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญด้านสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

คำสำคัญ : พฤติกรรมเตรียมความพร้อม , สถาบันอุดมศึกษา, การศึกษาต่อ, ปัจจัยทางจิต

Received March 01, 2014 ; Accepted April 06, 2014

PSYCHOLOGICAL AND SITUATIONAL FACTORS RELATED TO THE BEHAVIORS OF CONTINUING EDUCATION PREPARATION IN PUBLIC AMONG STUDENTS WHO BELONG TO DEPARTMENT OF EDUCATION BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATOR

Jiraporn Prasertla; Watthathong School, email: enjoy_7373@hotmail.com, Tel. 0867337373
Ungsinun Intarakamhang; Srinakarinwirot University, email: ungsinun@gmail.com, Tel. 0891653520

Abstract

The purposes of this comparative correlational research were : 1) To study the interaction effects between situational factors and psychological traits related to the Behaviors of Continuing Education Preparation in Public Autonomous Universities among Students who belong to Departments with and without consideration in the biosocial characteristics of the studied officers. 2) To identify the important predictors of the Behaviors of Continuing Education Preparation in Public Universities among Students who belong to Departments with and

without consideration to the biosocial characteristics of the studied officers. The sample group was 300 students picked by Proportional stratified random sampling. The research consisted of 9 instruments, which were in the form of summated rating scales. The reliability with alpha coefficients was between .804 - .910. The data was analyzed using 1) descriptive statistic 2) Two-Way Analysis of Variance, and 3) Hierarchical Multiple Regression. The results found were : 1) there were the interaction effects between future orientation and self – control influencing and expectations of parents on the behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students who belong to departments as total moral work behavior, mental health and preparation exam. 2) there were the interaction effects between learning environmental and stress management on the behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students who belong to departments as mental health and preparation exam. 3) all 8 situational and psychological predictors of the behaviors of continuing education preparation in Public Universities among students who belong to departments of the three types of behavior results found that : The Predictors of the behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students who belong to departments as total moral work behavior in total and the subsample was between 45.1% to 66.1% .These important predictors were used to construct the future education, learning environmental , future orientation and self – control influencing and the expectations of parents.

Keywords : behaviors Preparation, public Universities, continuation of education psychological

คำขอบคุณ : งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก โรงเรียนวัดธาตุทอง และสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของหลักสูตรที่ตอบสนองกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในหมวด 3 มาตราที่ 16 ว่า การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญา สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลต้องมัลักษณะหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สารของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีการจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ ส่วนการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546. น. 10)

การจัดการศึกษาของไทยมีปัญหาตรงที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการตามความเป็นจริง ตลอดจนวิถีชีวิตของคนในสังคมและปัญหาใหญ่คือการไม่สามารถเตรียมคนไทยให้สามารถเผชิญกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทำให้สังคมไทยอ่อนแอ ขัดแย้งทำลายตัวเองและวิกฤติ การศึกษาที่ดีจึงควรสามารถจัดความยากจน สร้างทักษะชีวิต ทำให้ครอบครัว เป็นปึกแผ่น ชุมชนเข้มแข็ง อนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม อนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้การเมืองถูกต้อง สร้างอิสรภาพและความสุข ทำให้บุคคลเรียนรู้และสังคมเรียนรู้ ผู้ที่เข้ารับการศึกษาแต่ละคน มีปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจให้เลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ แตกต่างกันไป ในบางครั้งสถานศึกษาก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ตามความเป็นจริง ด้วยขอบเขตและข้อจำกัดหลายประการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (สุนิรัตน์ ศรีโสภ. 2554; อ้างอิงจาก ประเวศ วะสี. 2541) หากพิจารณาไปยังความมุ่งหมายของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะพบว่า เป็นการมุ่งเข้าเรียน ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งปัจจุบันมีวิธีการรับนักศึกษา 2 วิธีคือ ระบบกลาง (Admission) เป็นระบบกลางในการคัดเลือกนักเรียนเข้าไปเรียนในสถาบันอุดมศึกษาและระบบรับตรงหรือการรับนักศึกษาตามโควตาหรือโครงการพิเศษ โดยที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละคณะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกแตกต่างกันไปโดยที่นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าสามารถเลือกเรียนต่อในคณะและสาขาวิชาตามวิชาชีพที่ตนเองต้องการได้ซึ่งหลักสูตรที่เปิดสอนในแต่ละสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างกันไป (สมชาย วรญาณุโกร. 2555. น. 64 - 69)

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร โดยอาศัยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา

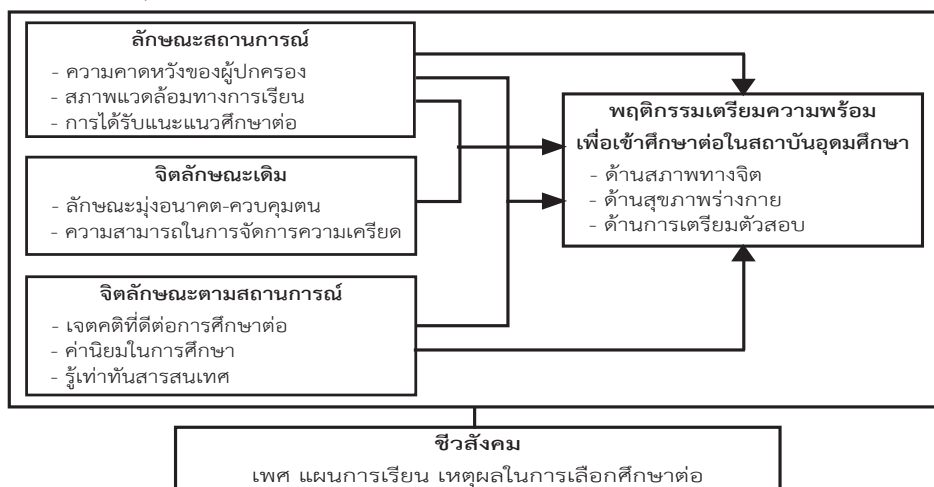
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากปัจจัย ทั้ง 3 ด้าน คือปัจจัยลักษณะสถานการณ์ (ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) ปัจจัยจิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตนและความสามารถในการจัดการความเครียด) และปัจจัยทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษาและการรู้เท่าทันสารสนเทศ) ตัวแปรตาม ในงานวิจัยนี้ได้แก่พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนทั้งทางร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเพียงพอที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ ได้โดยไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ ยังให้บังเกิดผลที่ดีต่อตัวเองโดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านสภาพทางจิต ได้แก่ ความมีสมาธิในการทบทวนบทเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอบมองโลกในแง่ดีปราศจากความวิตกกังวล เป็นต้น 2) ด้านสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การทานอาหารที่มีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ การออกกำลังกายสม่ำเสมอและการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงเพื่อให้ร่างกายมีความคงทนต่อการเรียนเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และ 3) ด้านการเตรียมตัวสอบได้แก่ การวางแผนการอ่านหนังสือทบทวนความรู้ให้ตรงกับสาขา/คณะที่เลือก การเรียนเสริมวิชาเพิ่มเติม การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน สอบถามผู้รู้ การวางแผนใช้เวลา การจัดทำตาราง การทบทวนเนื้อหา ให้ครบถ้วนเวลาวันสอบ การทดลองสอบและการฝึกทำข้อสอบที่ใช้ในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในปีที่ผ่านมา ดังงานวิจัยของ(กุสุมา ยกช. 2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่การสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษาและลักษณะทางกายภาพทางการเรียนและกลุ่มปัจจัยการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษา ลักษณะกายภาพทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมกัน 5 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.7

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านรวมและด้านย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งด้านรวม และด้านย่อยด้วยตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านลักษณะทางสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยซึ่งมีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แนวของรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมแบบกลไก (Mechanical interaction) ซึ่งศึกษาจิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ และปฏิสัมพันธ์นิยมแบบในตน (Organismic interaction) ซึ่งเป็นการศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลประเภทที่อยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ที่เรียกว่าจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบกับหลักฐานที่พบจากงานวิจัยในอดีต เช่น ความคาดหวังของผู้ปกครองกับลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตนและความสามารถในการจัดการความเครียด แล้วยังมีการนำเอาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์มาร่วมศึกษาเพื่ออธิบาย ความแปรปรวนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมแบบในตน เช่น เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษาและการรู้เท่าทันสารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งสรุปภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ

วิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 836 คน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2556) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) โดยใช้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามานะ (Yamane, 1976) ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะชีวสังคมของผู้ตอบ และแบบวัดจำนวน 9 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบวัดขึ้นเอง ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาคือ แบบวัดค่านิยมในการศึกษา แบบวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศ แบบวัดความคาดหวัง ของผู้ปกครอง แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบบวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน แบบวัดความสามารถในการจัดการความเครียด ซึ่งแบบวัดทั้ง 9 ฉบับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item - total correlation) อยู่ระหว่าง .20 - .795 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .904, .821, .841, .895, .830, .804, .876, .910 และ .830 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของข้อมูลส่วนบุคคลและตัวแปร ที่ศึกษาด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้แก่การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย t-test การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way Analysis of Variance) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe') การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างร้อยละ 5

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านรวมและด้านย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบผลการวิจัยดังนี้ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มี ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาต่ำพบในกลุ่มรวม และกลุ่มเพศชาย เพศหญิง กลุ่มแผนการเรียน และกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้า ในอาชีพ 2) นักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงเป็นผู้มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ พบในกลุ่มรวมและกลุ่มเพศชาย เพศหญิง กลุ่มแผนการเรียนวิทย์ - คณิต และกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้น จะควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลานานกว่าจะบรรลุหรือจะต้องกระทำหลายครั้งซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลานึงจนกระทั่งได้ผลตามความต้องการ เป็นลักษณะของการมองอนาคตข้างหน้าซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากแต่จะครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยและถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่ต้องการพัฒนาประเทศ อาจกล่าวได้ว่าความสามารถเป็นสิ่งที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตัวเองซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนั้นๆ (Charleston, 2012, pp. 222 - 243 ; เอกชัย พรหมลักซ์, 2556) สอดคล้องกับการศึกษาของ (กุสุมา ยกช. 2553) พบว่านักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูง มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ ดังนั้น ความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคล เช่น บุคคลที่เคยมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับประสบการณ์ใหม่ก็อาจทำให้ทำการคาดหวังได้ไม่พลาดเกินไป หรืออาจคาดหวังได้ถูกต้อง บุคคลที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนในสิ่งใดมักจะไม่มีารคาดหวังในสิ่งนั้นหรือหากมีการคาดหวัง ก็มักไม่เกิดขึ้นจริงตรงตามความคาดหวังไว้ ความคาดหวังที่ประสบความสำเร็จช่วยให้บุคคลมีทัศนคติต่อตนเองไปในทางที่ดีขึ้นเช่นเดียวกับบิดา มารดา เลี้ยงดูลูกมักมุ่งหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาดและเก่งมาก่อนเป็นอันดับหนึ่ง บิดา มารดา มุ่งเน้น ไปที่การพัฒนาด้านสติปัญญาให้แก่วงศ์พยายามเสริมสร้างทวิวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อ เพราะเมื่อนักเรียนเรียนจบในสถาบันอุดมศึกษาแล้วจะมีโอกาสได้ทำงานที่ดี (อัจฉรา สุชาธน์ .2542; สิทธิพร สุนทร. 2556; Kathleen Milton wildey, Kenny, Parmenter&Hall.2010,pp 1,252-1,260)

2. เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวม และด้านย่อยด้วยตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านลักษณะทางสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ซึ่งมีลักษณะส่วนบุคคลต่างกันพบว่า กลุ่มตัวแปรลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) กลุ่มตัวแปรลำดับที่ 2 คือ จิตลักษณะเดิมมี 2 ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด) และกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 3 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาคือ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 57.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta=.40$) การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ($\beta=.40$), สภาพแวดล้อมทางการเรียน ($\beta=.20$) ความคาดหวังของผู้ปกครอง($\beta=.17$) เจตคติที่ดีต่อการศึกษาคือ ($\beta=.15$) และในกลุ่มย่อยทุกประเภทที่ทำนายได้ระหว่างร้อยละ 45.1 - 66.1 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มเหตุผลในการ

เลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการ ($\beta=.21$) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดในกลุ่ม เพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ($\beta=.43$) สภาพแวดล้อมทางการเรียน ($\beta=.37$) ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ($\beta=.20$) ความคาดหวังของผู้ปกครอง ($\beta=.17$) เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ($\beta=.24$) อภิปรายผลได้ว่าผลข้างต้นสนับสนุนรูปแบบการแสดงผลพฤติกรรมโดยการให้ตัวแปรเชิงสาเหตุได้แก่ปัจจัยด้านลักษณะทางสถานการณ์ ปัจจัยจิตลักษณะเดิมและปัจจัย จิตลักษณะตามสถานการณ์ซึ่งสามารถอธิบายพฤติกรรมเป้าหมายได้มากกว่าการให้ตัวแปรเชิงสาเหตุเพียงด้านเดียว ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาที่การใช้ตัวแปรหลายปัจจัยในการทำนายการเกิดพฤติกรรม เช่น กุสุมา ยกชู (2553: 7) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบกลุ่มปัจจัยการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อการเรียนการสอนการใช้เวลา การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษาลักษณะกายภาพทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกัน 5 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.7 และ (ทรงพร สดใสจิตต์. 2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 353 คน พบว่า กลุ่มปัจจัยสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากบิดามารดา บรรยากาศในการเรียน สามารถทำนายผลการเรียนด้านดี ด้านเก่งและด้านมีความสุขได้ร้อยละ 26.4 28.9 และ 35.5 ตามลำดับ กล่าวได้ว่า ในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม การที่นักเรียนได้กระทำหรือแสดงออกถึงพฤติกรรมเตรียมความพร้อมได้นั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวของนักเรียนและตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีดังนี้ 1) ปัจจัยด้านลักษณะทางสถานการณ์ เป็นสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่ในปัจจุบันซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ 2) ปัจจัยจิตลักษณะเดิมเป็นลักษณะทางจิตใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมหนึ่งๆ เป็นลักษณะ ที่สะสมในตัวบุคคลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความสามารถในการจัดการความเครียดและ 3) จิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคลกับสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลเผชิญอยู่เป็นจิตลักษณะที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์หรือเป็นจิตลักษณะที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อ การศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษาและการรู้เท่าทันสารสนเทศ ซึ่งตัวแปรที่เข้าเป็นตัวทำนายเป็นอันดับแรก คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเป็นลักษณะทางจิตของบุคคล ประเภทหนึ่งเป็นลักษณะที่บุคคลสามารถที่จะบังคับตนเองให้รอรับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถจะคาดการณ์ผลดีเสียของการกระทำตนเองที่จะกระทำได้หรือจดเว้นการกระทำบางอย่างที่ต้องใช้ความอดทนและสามารถกระทำ พฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตจากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่พบว่าลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การวิจัยเป็นการวิจัยพัฒนาและเป็นรูปธรรมมากขึ้น อาจนำผลการวิจัยไปทำการศึกษานโยบายการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนเพื่อยืนยันผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและผลจากการวิจัยนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนานักเรียนกลุ่มดังกล่าวเป็นลำดับต้นๆ ด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการวางแผนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เพียงพอที่จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้โดยไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรค ก่อให้เกิดความพึงพอใจ ในการกระทำนั้น ๆ ยังให้บังเกิดผลที่ดีต่อตัวเองและการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

รายการอ้างอิง

- กุสุมา ยกชู. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบGATและ PATของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารจิต ไม่ได้ตีพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทรงพร สดใสจิตต์. (2547). ปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารจิต ไม่ได้ตีพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย วรญาณไกร. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุนิรัตน์ ศรีโสภ. (2554, มกราคม - มิถุนายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของนักศึกษามหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น ปีการศึกษา 2554. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 9 ; 60 - 67
- ลิตธิพร สุนทร. (2556, มกราคม - มิถุนายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรีของนักศึกษา หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมาย และการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีการศึกษา 2556 . วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 10 : 64 - 69
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2556).ข้อมูลสถิติ. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.bangkokeducation.in.th/stat.php>. (18 สิงหาคม 2556).
- อังฉรา สุขารมณ์. (2542). เอกสารประกอบคำสอนวิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกชัย พรหมลักข. (2556, กรกฎาคม – ธันวาคม). กระบวนการตัดสินใจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการเลือกศึกษาของนักเรียน ในกลุ่มสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปี การศึกษา 2556. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 10; 54 – 58

Charleston, L.J. (2012). A qualitative investigation of African Americans decision to pursue computing science degree implication for cultivating career choice an aspiration. *Journal Delivery intingher Education*. 5(4), 222 – 243.

Kathleen milton-willey, Kenny, Parmenter&Hall. (2010). Educational preparation for clinical nursing: The satisfaction of students and new graduates from two Australian universities. *Journal of clinical nursing*. 19(9-10) , 1252-1260.

Yamane, T. (1976). *Statistics: An Introductory Analysis*. (2nd ed). New York: Harper & Row.

